

Anania și Safira

14 februarie 2009

Gili Cârstea

Cine i-a ucis pe Anania și Safira? Care este cauza reală a morții lor subite? Ce spune Scriptura despre această tragedie?

Episodul acesta cumplit din viața primei biserici creștine este folosit spre a susține credința că Dumnezeu Vechiului Testament a continuat săucidă și după Golgota. Argumentul ar fi acela că frații respectivi au mințit pe Duhul Sfânt, iar El a reacționat „după dreptate,” omorându-i instantaneu. Nu a fost o simplă minciună, spun susținătorii acestei poziții. Familia păcătoasă făcuse o promisiune lui Dumnezeu, oferind lucrării Sale banii obținuți din vânzarea unui teren, dar oprind pentru uz personal o mică parte din suma obținută.

Deoarece Scriptura se explică singură, să așezăm acest caz alături de unul asemănător, aflat în Vechiul Testament, și să vedem dacă Dumnezeu S-a schimbat, dacă procedează diferit și dacă are măsuri diferite pentru dreptate.

Împăratul David, căpetenia poporului lui Dumnezeu, stă pe terasa palatului și admiră capitala țării, în timp ce armata duce bătăliile împotriva vrăjmașilor. Privirea lui indiscretă se oprește asupra locuinței unui comandant al armatei sale, plecat pe front, unde soția acestuia își făcea toaleta zilnică. Natura umană fiind ceea ce este, David se îndrăgostește la prima vedere și o transformă pe Batșeba în amanta lui.

Odată vraja risipită, el înțelege că a făcut o prostie cât el de mare, dar nu se gândește să rezolve problema pe calea corectă a mărturisirii și pocăinței. Nu se inventaseră clinicile pentru avort, așa că David încearcă mai întâi prin viclenie. Îl cheamă pe Urie de pe front și îl trimite acasă, sperând că dorul conjugal îl va face pe acesta să șteargă urmele împăratului.

Dar nu se întâmplă, Urie fiind un loialist perfect, dedicat cauzei Domnului mai mult chiar decât împăratul lui Israel. David intră în panică și recurge la ultima soluție convenabilă, crima. Aranjează cu Ioab o capcană, iar Urie cade în ea și este ucis de sabia amoniților.

Avem aici o listă lungă de păcate făcute cu voia: A poftit pe nevasta aproapelui său, a comis adulter, a ucis pe soțul femeii, a implicat în complot ucigaș pe comandantul armatei. Acestea sunt păcate capitale. De ce nu a murit pe loc? De

ce nu a căzut jos imediat, ca Anania? Știm bine că Dumnezeu nu privește la fața omului. Dacă Anania și Safira au fost loviți mortal imediat pentru o ofensă minoră, incomparabilă cu nelegiuirea lui David, de ce acesta nu a pățit nimic?

De ce David are parte de o chemare la rațiune, prin Natan, iar Anania nu? Pentru adulter – aproape viol – și crimă, David este chemat, cu răbdare și milă, la pocăință și împăcare cu Dumnezeu. În schimb, pentru reținerea unei sume modeste din ceea ce promisese, Anania și Safira sunt loviți mortal și fără drept de pocăință. Nu vi se pare că Dumnezeu Vechiului Testament este chiar mai binevoitor și blând decât cel al Noului Testament?

Să vedem ce se întâmplă aici.

Natan, profetul Domnului, are o misiune. Trebuie să pună în fața împăratului situația în lumina crudă a realității, să-l facă să înțeleagă profunda stricăciune a naturii umane și felul cum privește Dumnezeu purtarea lui. Povestește parabola cu mieluşeaua (2 Sam 12:1-4), iar împăratul se aprinde de mânie împotriva „omului aceluia” tunând pedeapsa corectă: „Viu este Domnul că omul care a făcut lucrul acesta este vrednic de moarte.” Și chiar așa era. Acestea erau păcate capitale, moartea fiind plata pentru ele.

„Tu ești omul acela!”

Clar, prompt, fără menajamente.

De ce nu a căzut David, trăsnet de dreptatea divină pe care chiar el o stabilise, o recunoscuse și o decretase cu așa patos?

Petru, profetul Domnului, a făcut exact același lucru și nimic mai mult decât profetul Natan. El doar l-a chemat pe Anania la rațiune, la o analiză obiectivă a realității, fără amenințări sau blesteme din partea Domnului. Ascultați:

„Anania, pentru ce ți-a umplut Satana inima ca să minți pe Duhul Sfânt, și să ascunzi o parte din prețul moșioarei? Dacă n-o vindeai, nu rămânea ea a ta? Și, după ce ai vândut-o, nu puteai să faci ce vrei cu prețul ei? Cum s-a putut naște un astfel de gând în inima ta? N-ai mințit pe oameni, ci pe Dumnezeu” (Fapte 5:3-4).

Aceasta a fost toată solia lui Petru pentru Anania. Atât și nimic mai mult. O simplă descriere a realității. Câteva întrebări și o constatare, un sfat prietenesc. La fel ca și Natan, Petru a expus o realitate pe care Anania o refuza.

Efectul acestei descoperiri a fost mortal: „Anania, când a auzit cuvintele acestea, a căzut jos și și-a dat sufletul” (5:5).

De ce Anania a murit, iar David nu? Era păcatul lui Anania mai grav decât păcatul lui David? De ce David a avut timp să se pocăiască, iar Anania nu?

În cazul lui Anania și Safira, nici nu era vorba, tehnic, de o călcare a vreuneia dintre cele zece porunci. Când a depus banii la picioarele apostolilor, nu i-a cerut nimeni să declare suma primită sau cât vrea să doneze, ca să-l putem acuza că a mințit. A dat cât a vrut să dea, și nu îl obliga nimeni să aducă suma totală pe

care o încasase pe moșioară. Asta îi spune și Petru: „Și, după ce ai vândut-o, nu puteai să faci ce vrei cu prețul ei?”

Și încă ceva. Dumnezeu nu ceruse niciun ban de la membrii noii Sale biserici. Nu veți găsi nicăieri apeluri ale ucenicilor pentru donații, campanii de strângere de fonduri sau predici manipulative ca oamenii să bage mâna mai adânc în buzunar.

Ce se întâmpla acolo era doar un gest spontan, provocat de înțelegerea noilor realități ale împărăției lui Dumnezeu, în care bunurile acestei lumi nu valorează nimic. Duhul lui Dumnezeu Se prăvălise ca un val peste noua comunitate, iar căile, metodele și valorile lumii în care trăiseră până atunci le apăreau în adevărata lor lumină. Mamona nu avea niciun loc în împărăția lui Dumnezeu, și nu era nevoie de banii cuiva pentru promovarea intereselor ei. Ucenicii vindecau la o scară de neimaginat, dar nu cereau și nici nu așteptau aur și argint. Pur și simplu nu aveau nevoie de bani.

De ce au murit Anania și Safira?

În acea perioadă a avut loc un fenomen unic în toată istoria civilizației. Împărăția „se apropiase” în cel mai real sens, omenescul și divinul erau la un pas. Duhul lui Dumnezeu pregătea mica biserică creștină pentru evenimentul veacurilor: Revenirea Șekinei la locul ei de drept. Deja Duhul Se revărsase peste ei în Ploaia Timpurie, iar efectele acestei intervenții asupra oamenilor erau spectaculoase și de necombătut. Prin ei, puterea vindecătoare a lui Dumnezeu era la lucru, cu aceeași eficiență dovedită în Hristos, dar acum la o scară mult mai extinsă. Oamenii erau vindecați doar la trecerea umbrei ucenicilor peste ei (Fapte 5:15).

Sub lucrarea de început a Duhului, templul inimii trebuia curățit, astfel ca sfâșierea perdelei dintre cele două naturi să nu producă o lovitură mortală inimii credincioșilor. Neprihănirea și păcatul sunt incompatibile. Ele nu pot rezista împreună în aceeași inimă. Înainte ca Duhul Sfânt să fie întronat în ea, păcatul trebuie șters, eliminat. Dacă nu se întâmplă acest lucru, mintea intră în agonie și produce sfâșiere de inimă.

Aceasta era situația în care se afla micul grup al ucenicilor. Ei începuseră să guste din „puterea veacului viitor” și se pregăteau să stea „fără mijlocitor” în fața unui Dumnezeu sfânt. Toate fascinațiile acestei lumi vechi își pierduseră puterea de vrajă, iar interesul suprem pentru binele personal începea să se evapore. De aceea renunțau la tot ce posedau în această lume, de dragul mărgăritarului de mare preț pe care îl găsiseră, și care însemna totul pentru ei. Începeau să se desprindă de „frica morții” prin care vrăjmașul ținea întreaga omenire în robia păcatului (Evr 2:15).

Grija zilei de mâine încetase să mai reprezinte pentru ei o prioritate. Trăiau prezentul în lumina neprihănirii lui Hristos, ca iarba de pe câmp, ca păsările care

nu au grânare (Mat 6:31-33). Învățau să depindă doar de capacitatea protectoare a lui Dumnezeu.

Duhul lui Dumnezeu Se revărsase ca un val peste ei, iar lumina nouă care strălucea în templul inimilor lor descoperea păcatul în toată hidoșenia lui, astfel ca ei să accepte și să dorească lucrarea curățitoare a Duhului. Legea păcatului și a morții, cu puternicul ei instinct de conservare, începea să cedeze în fața dragostei jertfitoare a lui Hristos. Legea Duhului de viață era gata să preia locul ei în templul lui Dumnezeu eliberat de „frica morții.”

Anania și Safira observau și ei lucrurile nemaipomenite care se petreceau în grupul urmașilor lui Hristos, înțelegeau că aici se întâmplă ceva cu totul special. Erau interesați să fie și ei o parte a acestei noi mișcări.

Au început să frecventeze întâlnirile lor, participau la viața comună, și observau că noii veniți își vând averile și depun la picioarele apostolilor banii obținuți pe ele. Gestul era o dovadă de credincioșie totală în adevărul mișcării, o puternică încredințare că împărăția a sosit, și că este timpul să conteze pe făgăduința lui Dumnezeu că „toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra” (Mat 6:33). Venise vremea profeției lui Isaia: „Veți socoti ca spurcate argintul care vă acoperă idolii și aurul cu care sunt poleite chipurile turnate. Ca pe o necurăție le vei arunca, și le vei zice: ‘Afară cu voi de aici!’” (Isa 30:22).

Dar familia de tristă amintire era cu inima împărțită. Dacă toată agitația se va dovedi o farsă? Dacă totul este doar o excitare de moment, un puseu sentimental pasager, mai ales că bărbații de frunte ai bisericii priveau cu suspiciune toată această agitație? Nu ar fi sănătos să oprească o parte din sumă, ca o protecție în cazul în care noua mișcare ar ajunge într-o fundătură? În situația financiară extrem de precară a vremii, când națiunea trebuia să plătească un tribut greu romanilor, nu era nebunesc să rămână descoperiți, lipsiți de orice sursă de trai?

Au crezut că au găsit soluția: Își vor dovedi loialitatea față de Dumnezeu oferind bani pentru înaintarea lucrării, dar vor opri o parte pentru zile negre, în caz de eșec. Dacă ce se întâmplă aici este lucrarea lui Dumnezeu, sunt salvați, deoarece au contribuit financiar. Dacă totul a fost doar o aventură, nu vor muri de foame, grație mișcării inteligente de a-și acoperi spatele cu suma ascunsă sub saltea. În terminologia actuală, Anania avea puternice abilități manageriale, prin care salva business-ul în momente de criză.

Tragedia lor ne arată ce se întâmplă atunci când o inimă împărțită între împărăția lui Dumnezeu și împărăția acestei lumi intră în contact direct cu slava neprihănirii lui Hristos.

Convins că a dat lovitura, Anania vine și anunță plin de bucurie că și-a vândut moșioara și că donează lucrării lui Dumnezeu banii obținuți pe ea. Printre strigăte de aleluia și slavă Domnului, Anania se simte acum un membru de bază al noii biserici. Toți ochii sunt îndreptați asupra lui, și toți fericesc un suflet întors la Domnul cu toată inima; toți sunt încurajați de puterea evangheliei.

Dar duhul lui Petru este trezit la realitate de puternica influență a Duhului Sfânt prezent printre ei. Lucrurile stau altfel, și trebuiesc corectate. Petru apelează la Anania, punându-i câteva întrebări pline de sens, pline de dragoste, pline de interes. Nu era în vorbele lui mânia autorității înșelate, nici glasul inflexibil al judecătorului imparțial. Dumnezeu nu era ofensat că a fost păgubit financiar. În declarația lui Petru se găsea lumina adevărului ce străpunge întunericul, astfel ca realitatea să fie cunoscută și apreciată corect. În noua realitate, soluția nu era ascunderea păcatului, ci înțelegerea și părăsirea lui.

Ne-am fi așteptat ca Anania să cadă pe genunchi, la fel ca David, și să mărturisească păcatul necredinței lui. Dar nu se întâmplă așa. De ce oare?

Motivul este sugerat în pasajul următor: „O singură rază a slavei lui Dumnezeu, o sclipire a purității lui Hristos pătrunzând în suflet, face fiecare pată de murdărie dureros de distinctă, expunând diformitatea și defectele caracterului omenesc. Ea aduce la lumină dorințele nesfinte, infidelitatea inimii, necurăția buzelor. Faptele neloialității păcătosului, prin care legea este făcută fără valoare, sunt descoperite privirii lui, iar spiritul lui este zdrobit și chinuit sub influența cercetătoare a Duhului lui Dumnezeu” (FLB 127).

Adevărul poate veni ca o rază plăpândă, sfioasă, reținută, cu efectele descrise mai sus: Un dureros simțământ al păcătoșeniei, în care sufletul este „zdrobit și chinuit.” Când, în situații excepționale, adevărul vine ca un potop de lumină, așa cum a fost după Cincizecime, efectele lui asupra unei inimi împărțite sunt devastatoare.

Când măhrama lui Moise ne protejează de slava lui Dumnezeu, lumina adevărului produce doar un dureros simțământ al păcătoșeniei. Suficient de puternic, însă, spre a-l face pe David să strige cu disperare: „Zidește în mine o inimă curată, Dumnezeule, și pune în mine un duh nou și statornic” (Ps 51:10).

Dar atunci când lumina adevărului vine de șapte ori mai puternică (Is 30:26), precum lumina a șapte sori, măhrama care ne protejează de efectele mortale ale păcatului nu mai rezistă, creierul intră în agonie și produce sfâșiere de inimă, așa cum s-a întâmplat cu Anania și Safira.

Dacă David s-ar fi aflat în grupul ucenicilor, el ar fi împărțit soarta acestei familii, sfâșiat pe loc de nelegiuirea gravă pe care ar fi descoperit-o în inima lui.

Cât timp slava lui Dumnezeu se ține departe, efectul adevărului descoperit produce doar un dureros simțământ al păcătoșeniei. Când slava lui Dumnezeu – descoperirea caracterului Său care este dragoste – se apropie în revărsarea abundentă pentru curățirea Sanctuarului, pentru Nunta Mielului, efectul asupra omului cu inima împărțită este devastator. De aceea „păcătoșii din Sion sunt îngroziți” (Isa 33:14), de aceea apucă groaza pe oamenii cu inima împărțită atunci când Dumnezeu pregătește reproducerea „în mod desăvârșit” a caracterului Său în poporul Său. Vinul nou sparge burdufurile vechi. Oricine își asumă ornamentele sanctuarului trebuie să fie fără pată, fără zbârcitură în fața unui Dumnezeu sfânt.

Când au murit Anania și Safira, erau în Israel mulți păcătoși. De la tâlharul la drumul mare până la marele preot Caiafa, biserica era o vitrină a celor mai oribile fărâdelegi. De ce toți aceștia nu au murit precum Anania și Safira? Veți spune că Israel nu mai era poporul lui Dumnezeu? Greșiți. Israel a încetat să fie biserica lui Dumnezeu abia în anul 34, odată cu condamnarea lui Ștefan, atunci când marele preot a sfâșiat hainele oficiale, pentru a doua oară, înaintea adunării poporului.

Anania și Safira au murit deoarece, spre deosebire de toți păcătoșii din biserica vremii lor, s-au alăturat grupului prin care Dumnezeu dorea să Se descopere lumii, dar nu au vrut să se despartă total de spiritul, mentalitățile și practicile lumii. Au crezut că pot sta pe gardul dintre cele două împărății, să profite de amândouă și să sară de pe gard la timpul potrivit, atunci când nu vor mai exista dubii că una dintre ele se scufundă.

Moartea lor este o avertizare pentru cei ce cred că pot veni la nunta Mielului fără haina neprihănirii lui Hristos; pentru cei cu inima împărțită, care își doresc sistemul de operare divin instalat pe o partiție, dar vor să păstreze și legea păcatului și a morții instalată pe o altă partiție.

Tragedia lor este o avertizare mai ales pentru noi, cei care ne apropiem de momentul Zilei Ispășirii, de momentul când caracterul lui Hristos va fi „în mod desăvârșit reprodus în poporul Său,” dar nu înțelegem că amestecul dintre nelegiuire și neprihănire este exploziv.

În fața slavei lui Dumnezeu, care este iubire, păcatul ucide. Toți cei care nu vor înainta în slava crescândă a soliei îngerului al treilea, numind-o lumină falsă, dar își vor asuma ornamentele Sanctuarului, vor împărtași soarta lui Anania, ca o dovadă eternă că păcatul, pus față în față cu adevărul, ucide.
